

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:** 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

- 1 Answer in brief: - 20**
- Sociology
 - Ethnocentrism
 - Feud
 - Amitate
 - Folkways and mores
 - Democracy
 - Ascribed and achieved status
 - Single parent family
 - Group marriage
 - Problems faced by the tribal.
- 2. Short Notes: - any 4 20**
- Role and role conflict.
 - Problems of urban community.
 - Power and Authority.
 - Theories of social change.
 - Kinship.
 - Social conformity.
- 3. Situational questions: - any 2 12**
- The rate of rape is at an all-time high in India.
 - What according to you is the cause of it.
 - Rape conviction rates continue to be low. Why?
 - Minorities proved to be an asset to the development of the country, still they are suffering. Discuss.
 - What are the problems faced by the minorities today.
 - Suggest remedial measures.
 - Children are being exploited through child labour in India. Discuss:
 - The various fields of exploitation.
 - The importance of educational institution.
- 4. Answer in detail: - any 4 48**
- Elaborate on the contributions made by Marx, Weber to Sociology.
 - Define and explain in brief the various types of marriage. Bring out the changes seen in the institution of marriage.
 - Elaborate on the integrative and dis-integrative effect of social conflict along with formal means of social control.
 - How does mass-media and law affect social change?
 - Explain the importance of religious institution along with the theories of religion.
 - Discuss the problems faced by ST, SC and OBC in India.

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवी कडील संख्या गुण दर्शवितात.

१. खालील प्रश्नांची एक/दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा:

(२०)

- समाजशास्त्र
- इथनोसेन्ट्राझम
- फ्यूड
- अॅमिटेट
- लोकपरंपरा आणि पद्धती
- लोकतंत्र
- Ascribed आणि achieved status
- एकल कुटुंब
- सामुहिक विवाह
- आदिवासींच्या समस्या

२. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणतेही चार):

(२०)

- कर्तव्य आणि कर्तव्यांतील संघर्ष
- शहरी समाजाच्या समस्या
- सत्ता आणि अधिकार
- समाज परिवर्तनाचे सिद्धांत
- नाते संबंध
- सामाजिक अधिमान्यता

३. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(१२)

१. भारत देशामध्ये घडणाऱ्या बलात्काराचे प्रमाण नेहमीच सर्वाधिक आहे.

- आपल्या मतानुसार याचे कारण काय?
- या गुन्ह्यातील अपराध्यांवर होणाऱ्या शिक्षेचे प्रमाण अत्यल्प आहे, कारणे द्या.

२. अल्पसंख्यक देशाच्या विकासाचे साधन असूनसुद्धा त्यांचे नेहमीच शोषण होते. चर्चा करा.

- अल्पसंख्यका समोरील समस्या कोणत्या?
- उपाय योजना सूचवा.

३. भारत देशामध्ये बाल रोजगाराद्वारे लहान मुलांचे शोषण होत आहे. चर्चा करा.
- अ) शोषण होत असलेली विविध क्षेत्रे.
- ब) शैक्षणिक संस्थांचे महत्त्व.

४. खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

(४८)

- अ) मॅक्स वेबरच्या समाजशास्त्रातील योगदानाचे सविस्तर वर्णन करा.
- ब) विवाहाची व्याख्या करा. विवाहाच्या विविध प्रकारांचे वर्णन करा. विवाह संस्थेत झालेले बदल स्पष्ट करा.
- क) सामाजिक संघर्षाच्या परिणामांचे स्पष्टीकरण करा. तसेच सामाजिक नियमनांच्या विविध साधनांचे सविस्तर वर्णन करा.
- ड) प्रसार माध्यमे व कायदा यांचे समाज परिवर्तनावर होणारे परिणाम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- इ) धर्म सिद्धांत आणि धर्म संस्थांचे महत्त्व उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- फ) भारत देशातील ST. SC. OBC यांच्या समस्यांचे विश्लेषण करा.